

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ห่อภิมาณงานวิจัยเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยใช้รูปแบบการสังเคราะห์งานวิจัย มีวิธีดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ สังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ห่อภิมาณตามวิธีของ กล้าส เพื่อแสดงถึงการดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษา ที่มีการเปรียบเทียบระดับการดำเนินการจำแนกตาม สถานภาพ ขนาดของสถานศึกษา และประสบการณ์ของกลุ่มตัวอย่าง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่ศึกษาเปรียบเทียบหรือหาความสัมพันธ์ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 13 เรื่อง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสรุปรายงานการวิจัย และแบบประเมินงานวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

3.1 ศึกษาวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่ศึกษาเปรียบเทียบหรือหาความสัมพันธ์ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอยู่ทั้งหมด

3.2 นำรายงานการวิจัยที่รวบรวมได้ตามข้อ 1. มากรอกรายการลงในแบบสรุปงานวิจัย

3.3 นำแบบสรุปงานวิจัยตามข้อ 2. และแบบประเมินงานวิจัยเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ประเมินงานวิจัยแล้วคัดเลือกงานวิจัยที่มีผลการประเมินระดับดีขึ้นไปมาวิเคราะห์ห่อภิมาณ

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ ผู้วิจัยนำงานวิจัยที่คัดเลือกไว้มาทำการสังเคราะห์งานวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ห่อภิมาณของกล้าส (Glass) โดยการประมาณค่าขนาดอิทธิพล (Effect Size) จากค่าสถิติการทดสอบค่า ที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (F-test) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) โดยใช้สูตรของ กล้าส แมคกอร์ และ สมิธ (Glass, McGaw & Smith)

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่นำมาสังเคราะห์ จำนวน 13 เรื่อง เป็นการวิจัยเชิงเปรียบเทียบ 9 เรื่อง การวิจัยเชิงความสัมพันธ์ 2 เรื่อง และเป็นการวิจัยทั้งเปรียบเทียบและความสัมพันธ์ 1 เรื่อง ที่ทำวิจัยในช่วงปีพ.ศ.2546 ถึงปี พ.ศ.2558 ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยที่เป็นตัวแปรจัดประเภท ได้แก่ สถานภาพ ขนาด เพศ ประสบการณ์ ช่วงชั้น ที่ตั้ง และประเภท สำหรับตัวแปรต่อเนื่อง ได้แก่ การดำเนินงานและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา ความต้องการจำเป็นในการดำเนินการด้านประกันคุณภาพการศึกษา ปัจจัยและทักษะการบริหาร ผลการสังเคราะห์งานวิจัยพบว่า

1. การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา สังเคราะห์จากงานวิจัย 7 เรื่อง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 2,257 คน สรุปว่ามีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก
2. ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา สังเคราะห์จากงานวิจัย 6 เรื่อง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 2,039 คน สรุปว่ามีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง
3. สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างและประเภทของสถานศึกษาส่งผลต่อปัญหาและการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาและปัจจัยการบริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีขนาดอิทธิพลตั้งแต่ .25 ถึง .78 และมีขนาดอิทธิพลเฉลี่ย (\bar{d}) เท่ากับ .41
4. ขนาดของสถานศึกษาและประสบการณ์ของครูและผู้บริหารส่งผลต่อปัญหาและการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .25 และมีขนาดอิทธิพลเฉลี่ย (\bar{d}) เท่ากับ .25
5. ปัจจัยและทักษะการบริหารมีความสัมพันธ์กับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาทางบวกระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีขนาดอิทธิพลตั้งแต่ 1.35 ถึง 2.75 และมีขนาดอิทธิพลเฉลี่ย (\bar{d}) เท่ากับ 2.13

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์อภิมานงานวิจัยเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาที่พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา สังเคราะห์จากงานวิจัย 7 เรื่อง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา สังเคราะห์จากงานวิจัย 6 เรื่อง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ประเภทและขนาดของสถานศึกษา รวมทั้งประสบการณ์ของครูและผู้บริหารส่งผลต่อปัญหาและการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาและปัจจัยการบริหาร ปัจจัยและทักษะการบริหารมีความสัมพันธ์กับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา สามารถนำมาอภิปรายผลดังนี้ เนื่องจากการประกันคุณภาพการศึกษา

เป็นหน้าที่หลักของสถานศึกษาที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและต้องมีการพัฒนาเป็นประจำทุกปีตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (ราชกิจจานุเบกษา, 2542 : 14) มาตรา 47 บัญญัติไว้ว่า ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 47 วรรค 2 บัญญัติไว้ว่า ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และมาตรา 48 บัญญัติไว้ว่า ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยให้เป็นส่วนหนึ่งของระบบการบริหารการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาใช้เป็นแนวทางดำเนินการโดยให้สถานศึกษาดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย การพัฒนาคุณภาพศึกษาที่เป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษาเข้าสู่คุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดระบบและโครงสร้าง การวางแผน และการดำเนินงานตามแผน รวมทั้งการสร้างจิตสำนึกให้เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกคน การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาที่เป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติการตามแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และจัดทำรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา พร้อมทั้งข้อเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายในที่เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม และการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนดสำหรับการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งกระทำโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้น หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553 : 1-3)

นอกจากนี้สถานศึกษาชั้นพื้นฐานจะต้องดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 หมวด 2 การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ส่วนที่ 1 การศึกษาชั้นพื้นฐาน ข้อ 14 ให้สถานศึกษาชั้นพื้นฐานจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาชั้นพื้นฐาน โดยดำเนินการดังต่อไปนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553 : 3-6) โดยดำเนินการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ เอกลักษณ์ของสถานศึกษา และมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาชั้นพื้นฐานที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด พร้อมทั้งกำหนดให้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย ศึกษา

สภาพปัญหาและความต้องการที่จำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ กำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และความสำเร็จของการพัฒนาไว้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม กำหนดวิธีดำเนินงานที่มีหลักวิชา ผลการวิจัย หรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ ให้ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ เพื่อนำไปสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ กำหนดแหล่งวิทยากรภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ กำหนดบทบาท หน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษา และผู้เรียนรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดบทบาท หน้าที่ และแนวทางการมีส่วนร่วมของบิดา มารดา ผู้ปกครอง และองค์กรชุมชน กำหนดการใช้งบประมาณ และทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี จัดระบบบริหารและสารสนเทศ ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษา จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และให้สถานศึกษาดำเนินงานโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และเอกชน โดยการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอในการนำผลการวิจัยไปใช้ ผู้บริหาร สถานศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาจะนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ได้ในส่วนขององค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัย และข้อมูลจากส่วนของการวิเคราะห์เนื้อหาซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสรุปข้อค้นพบจากการวิจัยแต่ละประเด็นอย่างชัดเจน โดยเฉพาะปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาที่เกิดขึ้นเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันหาทางแก้ไขและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ผู้ที่สนใจสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาคควรศึกษา งานวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทและปริญญาเอกของมหาวิทยาลัยอื่น ๆ และงานวิจัยของหน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาหรือการประกันคุณภาพการศึกษา

2.2 ควรมีการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาด้านอื่นทั้งงานวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์และงานวิจัยของหน่วยงานต่าง ๆ